

بعض اقتصاد را در دست بگیرید

اجرای سیاست ارز تک‌نرخ در هفته‌های اخیر، بهانه جدید خودروسازان برای افزایش شدید قیمت‌ها است

افزایش عجیب قیمت خودرو

نوع خودرو (قیمت‌ها میلیون تومان)	قیمت نهایی مصوب در پایان دولت سیزدهم	قیمت مصوب در بهمن ۱۴۰۴	افزایش قیمت در دولت چهاردهم (درصد)
پژو ۲۰۷ دستی با موتور تی.یو ۳	۴۵۸	۱۱۲۸٫۴	۱۴۶
پژو ۲۰۷ اتوماتیک سقف شیشه‌ای ارتقاء یافته	۶۱۲	۱۶۳۲٫۸	۱۶۷
پژو ۲۰۷ دستی	۴۷۱	۱۲۸۸	۱۷۳
پژو ۲۰۷ دستی سقف شیشه‌ای ارتقاء یافته	۵۰۸	۱۴۲۶	۱۸۱
تارا اتوماتیک V4 LX	۶۹۰	۱۶۷۷٫۹	۱۴۳
تارا دستی V1P با گیربکس MT6	۵۹۰	۱۳۹۳٫۳	۱۳۶
دنا پلاس توربوشارژ اتوماتیک آپشنال	۷۰۱	۱۷۲۰٫۳	۱۴۵
دنایپلاس دستی با رینگ فولادی	۵۶۱	۱۲۷۵٫۱	۱۲۷
رانا پلاس ارتقاء یافته	۴۶۱	۱۱۴۰٫۲	۱۴۷
سورن پلاس بنزینی با موتور XUVP	۴۶۹	۱۱۷۹٫۵	۱۵۱
سورن پلاس EF7 دوگانه سوز	۴۹۸	۱۳۴۹٫۷	۱۷۱
هایما V7	۱۵۴۶	۳۴۰۸٫۵	۱۲۰
هایما اس ۷	۱۱۹۰	۳۰۶۵٫۶	۱۵۸
هایما اس ۸	۱۵۴۶	۳۳۹۸	۱۲۰
وانت آریسان ۲ دوگانه‌سوز	۴۱۸	۸۷۵	۱۰۹
ریرا	۱۱۳۰	۲۳۲۷٫۵	۱۰۶

در هفته جاری شرکت‌های خودروسازی به بهانه گران شدن نرخ ارز در یک ماه اخیر پس از حذف ارز ۲۸۵۰۰ تومانی توسط دولت چهاردهم، اقدام به افزایش قیمت محصولات خود کردند که حاکی از رشد ۵۰ درصدی نسبت به قیمت‌های یک ماه قبل است. این موضوع با واکنش شدیدی در فضای عمومی جامعه مواجه شده است. این در حالی است که از ابتدای دولت چهاردهم با اجرای سیاست‌های آزادسازی اقتصادی و حذف قیمت‌گذاری توسط وزارتخانه‌های اقتصاد و صمت، قیمت‌گذاری خودرو از نهادهای نظارتی همچون شورای رقابت پس گرفته شد و به خود شرکت‌های خودروسازی واگذار شده است. این اقدام سبب سوءاستفاده خودروسازان شده و آنها در یک سال و نیم اخیر چند بار اقدام به افزایش قیمت محصولاتشان کرده‌اند و هیچ کس در دولت پزشکیان هم معترض این اقدام نشده است. مقایسه قیمت مصوب خودروها در دولت چهاردهم نشان می‌دهد در همین یک سال و نیمی که از دولت پزشکیان گذشته میزان افزایش قیمت خودروها بسیار بیشتر از رشد قیمت‌های مصوب در ۳ سال دولت شهید رئیسی بوده است.

فعالان اقتصادی نسبت به نوسانات نرخ ارز معترض بودند، حذف ناگهانی ارز ترجیحی و افزایش یک‌شبه قیمت کالاهای اساسی مانند روغن، چگونه اعتراض کسبه را به فشار مستقیم بر معیشت مردم تبدیل کرد؟ سؤال مهم‌تر آن است که اگر ارز ترجیحی «اصابت نمی‌کرد»، چرا با حذف آن قیمت برخی اقلام، از جمله روغن، تا چهار برابر افزایش یافت؟ مگر ادعا نمی‌شد واردات گوشت با ارز آزاد نهایتاً به قیمت ۶۰۰ هزار تومان خواهد رسید؟ پس چگونه امروز نرخ رسمی گوشت به حدود یک و نیم میلیون تومان رسیده است؟

دروس‌هایی که نادیده گرفته شد
بسیاری از اقتصاددانان پیش‌تر هشدار داده بودند که همسان‌سازی نرخ رسمی با بازار آزاد، در فضایی که انتظارات تورمی مهار نشده، چیزی جز یک سراب نیست. به اعتقاد آنان، راه‌حل پایدار نه در تقییب نرخ غیررسمی، بلکه در تثبیت نرخ رسمی، نظارت مؤثر بر زنجیره توزیع و اطمینان از رسیدن کالا با قیمت مصوب به مصرف‌کننده نهایی نهفته است؛ چرا که با کوچک‌ترین شوک بیرونی، نرخ غیررسمی بار دیگر جهش خواهد کرد و کل معادله به نقطه اول بازمی‌گردد.

امروز و در پرتو تحولات اخیر بازار ارز و کالاهای اساسی، به نظرمی‌رسد بسیاری از همان هشدارها رنگ واقعیت به خود گرفته‌اند؛ واقعیتی که هزینه آن بیش از همه بردوش مردم و تولیدکنندگان افتاده و بار دیگر ضرورت بازنگری جدی در ریل سیاست‌گذاری اقتصادی کشور را یادآور می‌شود.

ابتدای دی ۱۴۰۴: حذف تالار اول مرکز مبادله و جهش ارز رسمی از ۸۵ به ۱۲۷ هزار تومان، افزایش بی‌درپی نرخ ارز بازار آزاد تا بیش از ۱۵۰ هزار تومان.
دی ۱۴۰۴: حذف و گران‌سازی ارز ۲۸۵۰۰ تومانی به بهانه حذف رانت و وعده کالابریگ یک میلیون تومانی که مشخصاً موجهی از گرانی‌ها را به راه انداختند و به دنبال آن احتکار روغن خوراکی و دیگر مایحتاج عمومی مردم.

از دیگر مواردی که می‌توان اشاره کرد عبارتند از:
• مصوبه واردات کالای اساسی بدون انتقال ارز [به جهت نقشی که در افزایش تقاضای در بازار آزاد قاجاق ایجاد کرد] در ابتدای آذر ۱۴۰۴
• اجرای مصوبه بنزین ۵۰۰ هزار تومانی و نقش آن در افزایش انتظارات تورمی از نیمه دوم آذر ۱۴۰۴
• تصویب کلیات بودجه ۱۴۰۵ در صحن مجلس و سیگنال آن به بازار [در بودجه ارز با هدف تأمین کسری بودجه افزایش یافته بود]، در ۱۵ دی ۱۴۰۴
• حذف ارز نیما با ادغام تالار اول و دوم در محدوده ۱۲۵ هزار تومان در ۱۶ مرداد ۱۴۰۴
• افزایش مجدد نرخ ارز در بودجه ۱۴۰۵ توسط کمیسیون تلفیق در محدوده ۱۲۲۵۰۰ با هدف تأمین منابع کالابریگ و کسری‌های دیگر در نیمه اول بهمن ۱۴۰۴ و سیگنال مجدد آن به بازار ارز آزاد قاجاق!
حتی اگر فرض شود حذف ارز ترجیحی اجتناب‌ناپذیر بوده، زمان و شیوه اجرای آن پرسش برانگیز است. در شرایطی که بازار و

بانک مرکزی: ناظر منفعل با سیاست‌گذار فعال؟
در شرایطی که نرخ دلار سقف‌های جدیدی را تجربه می‌کند، نقش بانک مرکزی به‌عنوان متولی حفظ ارزش پول ملی بیش از هر زمان دیگری محل سؤال است. افزایش‌های چند هزار تومانی نرخ ارز در فاصله‌های کوتاه، با واکنش‌هایی از سوی مقام‌پولی کشور مواجه شده که آن را «طبیعی» توصیف کرده‌اند؛ اظهاراتی که پیش از آنکه به آرام‌سازی انتظارات کمک کند، خود به تشدید نگرانی‌ها دامن زده است.

این درحالی است که یکی از اصلی‌ترین انتقادات کارشناسان، دقیقاً به همین نقطه بازمی‌گردد: در اقتصادی با انتظارات تورمی فرآیندها، رهاسازی نرخ رسمی و پیروی آن از بازار غیررسمی، نه تنها به ثبات منجر نمی‌شود، بلکه خودموتور جدیدی برای تورم می‌سازد.

وقایع نگاری اتفاقات یک سال اخیر
نیمه دوم ۱۴۰۳: گران کردن ارز رسمی ۴۰ هزار تومانی با ادعای حذف رانت؛ ایجاد موج تورمی، افزایش نرخ ارز در بازار آزاد از ۶۰ به ۹۰ هزار تومان، تشدید فشارهای معیشتی. **اردیبهشت ۱۴۰۴:** حمله رژیم صهیونیستی و آغاز جنگ ۱۲ روزه. **تیر و مرداد ۱۴۰۴:** کاهش عرضه ارز نفتی توسط ترانسی‌ها. **مرداد ۱۴۰۴:** پخش شایعه حذف ارز ۲۸۵۰۰ برای برنج خارجی، احتکار و گران شدن برنج. **شهریور ۱۴۰۴:** حذف کامل ارز برای واردات برنج، افتتاح تالار ۲ مرکز مبادله ارز با نرخ ۹۰ هزار تومان (بالتر از نرخ ۷۰ هزار تومان تالار یک). **مهر ۱۴۰۴:** تسریع در انتقال ارزهای صادرکنندگان از تالار ۱ به تالار ۲. **آبان ۱۴۰۴:** افزایش نرخ ارز رسمی تالار یک از ۷۰ به ۸۵ هزار تومان.

از وعده ارز تک‌نرخ تا واقعیت ۵ نرخی

فرآیندها، ظرفیت تحمل «جراحی‌های ناگهانی» را ندارد و اجرای این سیاست‌ها بدون آماده‌سازی بسترهای نهادی و اجتماعی، هزینه آن را مستقیماً به مردم تحمیل خواهد کرد.

تک‌نرخ‌سازی؛ وعده‌ای که به پنج نرخی رسید
یکی از کانونی‌ترین محورهای سیاست‌گذاری دولت چهاردهم، حرکت به سمت ارز تک‌نرخ بود. تردیدی نیست که چندنرخی بودن ارز می‌تواند بستر فساد و رانت را فراهم کند، اما پرسش اساسی این است که آیا در شرایط فعلی اقتصاد ایران، اساساً امکان تحقق ارز تک‌نرخ وجود داشت؟

قرار بود با حذف تالار اول و کنار گذاشتن ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی، بازار به یک نرخ تعادلی برسد؛ اما نتیجه چه شد؟ امروز نه تنها ارز تک‌نرخ محقق نشده، بلکه اقتصاد عملاً با دست‌کم پنج نرخ متفاوت ارز مواجه است؛ از ارز ۲۸۵۰۰ تومانی دارو گرفته تا ارز کالاهای اساسی در محدوده ۱۱۲ هزار تومان، نرخ حدود ۱۲۵ هزار تومانی برای بخش عمده واردات و صادرات، نرخ ارزهای خدماتی و مسافرتی که نزدیک به نرخ بازار آزاد است و در نهایت نرخ بازار غیررسمی که به حوالی ۱۵۷ هزار تومان رسیده است. البته شنیده شده که برای واردات خودرو و موبایل هم نرخ دیگری تعیین شده است. این وضعیت، این پرسش جدی را پیش می‌کشد که آیا هدف سیاست‌تک‌نرخ‌سازی، رسیدن به چنین آشفتگی ارزی بود؟ آیا هم‌اکنون که تورم نقطه به نقطه به ۶۰ درصد رسیده و تورم مواد غذایی به بالای ۹۰ درصد رسیده، نرخ ارز تک‌نرخ‌سازی شد؟

اجرای سیاست اقتصادی آزادسازی ارز، نه تنها رانت را حذف نکرد بلکه بی‌ثباتی را تشدید کرد. تک‌نرخ‌سازی خبرگزاری تسنیم، یکی از مهم‌ترین وعده‌های دولت در آغاز فعالیت خود، اصلاح ریل سیاست‌گذاری اقتصادی با محوریت شورای اقتصادی دولت، وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی بود؛ وعده‌ای که قرار بود با تکیه بر ایده‌های به‌ظاهر علمی، از تک‌نرخ‌سازی ارز گرفته تا حذف رانت‌ها و انتقال یارانه از انتهای زنجیره به ابتدای آن، ثبات را به اقتصاد ایران بازگرداند.

این سیاست‌ها در مقطع آغازین، نه تنها با تبلیغات گسترده از سوی تیم اقتصادی دولت همراه شد، بلکه بخش‌هایی از مجلس، به‌ویژه کمیسیون اقتصادی، نیز به‌طور جدی از آن دفاع می‌کردند. با این حال، گذر زمان نشان داد بسیاری از این ایده‌ها در میدان عمل، نه تنها به نتایج وعده‌ده شده نرسیدند، بلکه خود به عاملی برای تشدید نااطمینانی و بی‌ثباتی در اقتصاد کشور تبدیل شدند.

هشدارهایی که شنیده نشد
البته در همان مقطع نیز کارشناسانی، حتی در درون بدنه دولت، نسبت به اجرای شوک‌آمیز این سیاست‌ها هشدار می‌دادند. هشدارهایی که ریشه در تجربیات پیشین اقتصاد ایران داشت؛ از سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ گرفته تا شوک ارزی ۱۴۰۱ و تحولات سال ۱۴۰۳. کارشناسان بارها تأکید کرده‌بودند که اقتصاد ایران، به دلیل شرایط تحریمی و انتظارات تورمی

خبر

اقدام کالابرگ شاید افزایش پیدا کند

عضو کمیسیون تلفیق مجلس گفت: برخی اقلام دارویی، لوازم مصرفی پزشکی و مواد اولیه تولید دارو و شیر خشک، احتمالاً همچنان مشمول از ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی باقی خواهند ماند و تغییری در نحوه تخصیص ارز آنها ایجاد نخواهد شد. قطعاً افزایش اقلام کالابرگ خواهیم داشت.

منصور علی مردانی، عضو کمیسیون تلفیق بودجه درباره افزایش اقلام کالابرگ، اظهار داشت: اقلام ضروری خانوار، به ویژه برای دهک‌های یک تا پنج، از جمله شیر خشک و پوشک، اهمیت بالایی دارند. همچنین برخی اقلام دارویی، لوازم مصرفی پزشکی و مواد اولیه تولید دارو و شیر خشک، احتمالاً همچنان مشمول از ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی باقی خواهند ماند و تغییری در نحوه تخصیص ارز آنها ایجاد نخواهد شد. این امکان وجود دارد که ارز ۲۸۵۰۰ تومانی همچنان به واردکنندگان این اقلام اختصاص یابد و احتمالاً در سال ۱۴۰۵ نیز تغییری در این زمینه رخ ندهد.

وی در ادامه با اشاره به طرح کالابرگ الکترونیکی و کالاهای مشمول آن، گفت: با توجه به این که این طرح در نخستین ماه اجرای خود قرار دارد، احتمال ارزایی، بازیگری و اعمال اصلاحات وجود دارد. ممکن است پیشنهادهایی مطرح شود، انتقادها شنیده شود و تغییراتی، چه به صورت استانی و چه بر اساس تفاوت شهر و روستا، اعمال شود؛ از جمله افزایش تنوع اقلام در حالی که مبلغ تخصیصی ثابت بماند تا هر فرد بتواند بر اساس نیاز خود انتخاب کند. تاکنون تصمیم قطعی برای تغییرات اتخاذ نشده اما انتظار می‌رود پس از مشخص شدن مزایا و معایب طرح، نقاط قوت تقویت و ایرادات به مجریان منتقل شود تا در آینده شرایط بهتری برای دسترسی مردم به معیشت مناسب فراهم شود.

علی مردانی در پاسخ به پرسشی درباره توان دولت در تأمین کالا، با توجه به استفاده حدود ۷۷ میلیون نفر از کالابرگ و افزایش تقاضا در ماه رمضان و ایام نوروز، گفت: در صورت مطالعه مردم، این تغییرات فقط قابل بررسی و اجرا خواهد بود. در حال حاضر می‌توان گفت این طرح به صورت آزمایشی آغاز شده است، چرا که به‌طور ناگهانی و بدون آمادگی قبلی اجرا شد. با این حال، این که حدود ۲۵ میلیون خانوار، معادل ۷۷ میلیون نفر، توانسته‌اند از این طرح استفاده کنند، نشان دهنده آمادگی کشور در حوزه تأمین، توزیع و شبکه اجرایی است؛ بنابراین تردیدی نداریم که دولت در این زمینه موفق عمل خواهد کرد.

عضو کمیسیون تلفیق مجلس، تصریح کرد: معیشت، امنیت و سلامت، از اولویت‌های اصلی کشور برای مردم است و مجلس، دولت و قوه قضائیه قطعاً توجه ویژه‌ای به این موضوع خواهند داشت.

راز جهش بی‌امان پایه پولی

رشد پایه پولی از ۳۱ به ۴۷٪ در ۳ ماه اخیر عمدتاً به افزایش ۳۰۰ هزار میلیاردی مطالبات بانک مرکزی از دولت ربط دارد. گزارش اخیر بانک مرکزی از رشد سریع و بی‌امان پایه پولی در چند ماه اخیر حکایت دارد. براساس این گزارش، نرخ رشد ۱۲ ماهه پایه پولی از ۳۱ درصد در مردادماه ۱۴۰۴ به ۴۷ درصد در آبان‌ماه همان سال رسیده است؛ جهشی معادل حدود ۱۶ واحد درصدی طی تنها ۴ تا ۳ ماه.

دلایل جهش پایه پولی چه بود؟

بررسی جزئیات گزارش مذکور نشان می‌دهد سهم عمده این جهش، (معادل یک رشد ۷۰ درصدی در بازه ۸ ماهه اسفند تا آبان ماه ۱۴۰۴)، ناشی از افزایش خالص مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی بوده است. از اسفند ۱۴۰۳ تا آبان ۱۴۰۴، خالص مطالبات بانک مرکزی از دولت حدود ۳۰۰ هزار میلیارد تومان افزایش یافته که به تنهایی ۱۸ واحد درصد از رشد پایه پولی را توضیح می‌دهد. در کنار این، خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی نیز در این بازه حدود ۷ درصد رشد داشته که سهمی حدود ۱۶ درصدی در جهش پایه پولی (در بازه ۸ ماهه) ایفا کرده است. کارشناسان اقتصادی معتقدند این افزایش مطالبات بانک مرکزی از دولت، اگرچه در کوتاه‌مدت تأمین مالی و نقدینگی دولت را تسهیل می‌کند، اما می‌تواند پیامدهای تومری بلندمدت داشته باشد و فشار قابل توجهی بر بازارهای پولی و مالی وارد کند.

ارتباط با کسری بودجه و بازگشت از صادرات نفت

معمولاً افزایش مطالبات بانک مرکزی از دولت، به موضوع کسری بودجه تعبیری می‌شود. نکته قابل توجه اینکه، براساس اعلام مسئولان کمیسیون تلفیق بودجه ۱۴۰۵، رقمی نزدیک به ۸ میلیارد دلار از ارز حاصل از صادرات نفت که تأثیر مهمی بر برودجه دارد، در سال ۱۴۰۴ هنوز بازگشته و تکلیف آن نامشخص است.

براساس شواهد، مدیریت این ارز نفتی بر دوش مجموعه‌های تراسیتی بوده است؛ موضوعی که تا جایی پیش رفت که رئیس سازمان برنامه و بودجه نیز به آن اشاره کرده و سازوکار تراسیتی‌ها را قراج سمی اقتصاد ایران، توصیف کرده است. در مجموع، گزارش بانک مرکزی نشان می‌دهد جهش اخیر پایه پولی بیش از آنکه ناشی از تغییرات دارایی‌های خارجی باشد، تحت تأثیر تسویه بدهی‌های دولت و افزایش مطالبات بانک مرکزی قرار داشته است. ادامه روند فعلی و بازگشتن ارزهای صادرات نفت، می‌تواند چالش‌های پولی و تومری جدیدی ایجاد کند و نیازمندی شفاف‌سازی و مدیریت دقیق منابع ارزی و بدهی‌های دولت است.

افزایش عجیب قیمت خودرو در دولت چهاردهم

گزارش

نوع خودرو	قیمت نهایی مصوب در پایان دولت سیزدهم (میلیون تومان)	قیمت مصوب در بهمن ۱۴۰۴ (میلیون تومان)	افزایش قیمت در دولت چهاردهم (درصد)
پژو ۲۰۷ دستی با موتور تی.یو.۳	۴۵۸	۱۱۲۸٫۴	۱۴۶
پژو ۲۰۷ اتوماتیک سقف شیشه‌ای ارتقا یافته	۶۱۲	۱۶۳۲٫۸	۱۶۷
پژو ۲۰۷ دستی	۴۷۱	۱۲۸۸	۱۷۳
پژو ۲۰۷ دستی سقف شیشه‌ای ارتقا یافته	۵۰۸	۱۴۲۶	۱۸۱
تارا اتوماتیک LXV4	۶۹۰	۱۶۷۷٫۹	۱۴۳
تارا دستی V1P یا گیربکس MT6	۵۹۰	۱۳۹۳٫۳	۱۳۶
دنا پلاس توربوشارژ اتوماتیک آپشنال	۷۰۱	۱۷۲۰٫۳	۱۴۵
دنا پلاس دستی با رینگ فولادی	۵۶۱	۱۲۷۵٫۱	۱۲۷
رانا پلاس اتوماتیک ارتقا یافته	۴۶۱	۱۱۴۰٫۲	۱۴۷
سورن پلاس بنزینی یا موتور XU7P	۴۶۹	۱۱۷۹٫۵	۱۵۱
سورن پلاس EF7 دوگانه سوز	۴۹۸	۱۳۴۹٫۷	۱۷۱
هایما 7X	۱۵۴۶	۳۴۰۸٫۵	۱۲۰
هایما اس ۷	۱۱۹۰	۳۰۵۶٫۶	۱۵۸
هایما اس ۸	۱۵۴۶	۳۳۹۸	۱۲۰
وانت آریسان ۲ دوگانه سوز	۴۱۸	۸۷۵	۱۰۹
زیرا	۱۱۳۰	۲۳۲۷٫۵	۱۰۶

نوع خودرو	افزایش قیمت کارخانه در سال دولت چهاردهم	افزایش قیمت کارخانه در ۳ سال دولت سیزدهم
پژو ۲۰۷ دنده‌ای	۱۷۳	۱۶۹
تارا اتوماتیک LXV4	۱۴۳	۶۶
تارا دستی V1P یا گیربکس MT6	۱۳۶	۱۰۲
دنا پلاس توربوشارژ اتوماتیک آپشنال	۱۴۵	۸۰
دنا پلاس دستی با رینگ فولادی	۱۲۷	۱۹۴
رانا پلاس ارتقا یافته	۱۴۷	۱۵۶
سورن پلاس بنزینی یا موتور XU7P	۱۵۱	۱۳۰
هایما اس ۷	۱۵۸	۸۶

که بورس در این حوزه تخلف کرده است و واگذاری ایران خودرو هم برخلاف قانون برنامه هفتم توسعه است اما متأسفانه هیچ کدام از مسئولان به این مهم توجهی نکردند و هنوز هم گرانفروشی در بازار خودرو ادامه دارد و تنها موضوعی که در این حوزه مهم نیست معادن مجلس شورای اسلامی، تاکید کرد: ما بارها متذکر شدیم

در دولت نیز از رئیس جمهور، معاون اول تا وزیر صمت و معاونانش که در این حوزه وظیفه تنظیم‌گری دارند در مقابل این گرانفروشی بی‌حساب و کتاب سکوت کرده‌اند و هیچ‌گونه کنترمی برای حوزه خودرو در کشور وجود ندارد. عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی، تاکید کرد: ما بارها متذکر شدیم

مصفی طاهری عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس، گفت: بی‌تردید ۳ بار افزایش قیمت در یک مدت زمان کوتاه در تاریخ خودرو سازی ایران بی نظیر است و توسط شرکت کروز صورت گرفته است که به دلیل چند ده همت گرانفروشی پرونده‌های متعددی دارد. این نماینده مردم در مجلس دوازدهم، یادآور شد:

بازار خودرو نباید تنها در انحصار شرکت خودرو سازی باشد

عضو کمیسیون تلفیق بودجه ۱۴۰۵، با بیان اینکه تأمین خودرو نباید به یک آرزو برای خانواده‌ها و جوانان تبدیل شود، گفت: در کمیسیون تلفیق با کاهش عوارض گمرکی واردات خودرو تلاش کردیم بتوانیم این بازار را از انحصار خارج کرده و شرایط ایجاد رقابت در آن را فراهم کنیم. محمدرضا احمدی سنگر با تاکید بر ضرورت اجرای مصوبه مجلس برای واردات خودرو، گفت: تأمین خودرو متناسب با نیاز خانواده‌ها از جمله مواردی است که در کمیسیون تلفیق بودجه پیگیری کردیم چرا که نباید این موضوع به یک آرزو برای جوانان تبدیل شود.

نماینده مردم رشت و خمام در مجلس شورای اسلامی، تصریح کرد: رقابتی کردن کارها برای مؤثر برای ساماندهی بازار خودرو است که باید به طور جدی پیگیری شود و نباید قیمت گذاری خودرو تنها در انحصار دو شرکت خودرو سازی قرار داشته باشد. این نماینده مردم در مجلس دوازدهم، یادآور هم، لازم است به افرادی که امکان سرمایه‌گذاری در خارج از کشور را دارند مجوز واردات خودرو داده شود چرا که بستن مرزها برای تحقق این مهم یا واردات فطره چگانی، بازار خودرو را از کنترل خارج کرده و باعث افزایش شدید قیمت‌های می‌شود. عضو کمیسیون تلفیق بودجه ۱۴۰۵، تاکید کرد: ما در کمیسیون تلفیق با کاهش عوارض گمرکی واردات خودرو ۴۲ درصد تلاش کردیم بتوانیم این بازار را از انحصار خارج کرده و شرایط ایجاد رقابت در آن را به منظور ارتقای کیفیت و کاهش قیمت و مصرف سوخت خودروها فراهم کنیم.

مخالفت وزارت صمت با افزایش قیمت محصولات ایران خودرو

سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجارت تاکید کرد: افزایش قیمت محصولات ایران خودرو منطبق با مقررات نیست و ما به عنوان وزارت صمت با این افزایش قیمت مخالفیم.

عزت‌الله زارعی، سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجارت در پاسخ به این سؤال که آیا افزایش قیمت محصولات ایران خودرو که در سامانه کدال اعلام شد مجوز مراجع قانونی را دارد یا خیر؟ گفت: هیچ افزایش قیمتی از سوی ایران خودرو مورد تأیید وزارت صمت نیست. سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجارت در مورد این فرآیند گفت: ایران خودرو مبنای خود از تأثیر سیاست ارزی بر قیمت تمام‌شده محصولاتش را به سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان ارسال کرده است. سازمان حمایت هم نامه‌ای به وزارت دارایی زده تا اثرات تغییر سیاست‌های ارزی بر قیمت تمام‌شده خودرو بررسی شود. زارعی افزود: تا بررسی اثرات تغییر سیاست‌های ارزی بر قیمت تمام‌شده خودرو ما به عنوان وزارت صمت با این افزایش قیمت مخالفیم. زیرا قرار شده اثرات سیاست‌های جدید بررسی وبعد در مورد افزایش یا عدم افزایش و حتی میزان آن تصمیم‌گیری شود.

مکاتبه با سازمان بورس برای اعلام مخالفت با افزایش قیمت خودرو

سخنگوی وزارت صمت با تاکید بر اینکه ما از سوی وزارت صمت، افزایش قیمت محصولات ایران خودرو را تأیید نکردیم، گفت: اعلام هرگونه افزایش قیمت خودرو مورد تأیید ما به عنوان وزارت صنعت نیست زیرا باید اثرات سیاست‌های اخیر ارزی بررسی وبعد از آن تصمیم‌گیری شود که هنوز این بررسی‌ها انجام نشده است. زارعی افزود: سازمان حمایت همچنین مکاتبه‌ای را با وزارت دارایی انجام داده تا به سازمان بورس و اوراق بهادار اعلام کنند که با افزایش قیمت محصولات ایران خودرو که در سامانه کدال اعلام شده، مخالفیم.

اظهارات رئیس دیوان عدالت اداری در رابطه با قیمت خودرو های سواری

رئیس دیوان عدالت اداری گفت: هرگونه تغییر در قیمت خودروهای سواری تابع ضوابط مقرر در دستورالعمل تنظیم بازار خودرو سواری بوده و مورد افزایش قیمت خودروهای سواری در حال حاضر دستور موقتی وجود ندارد و مراجع نظارتی از جمله سازمان تعزیرات حکومتی طبق وظایف قانونی خود صلاحیت برخورد با تخلفات احتمالی را دارند. حجت‌الاسلام والمسلمین عابدی رئیس دیوان عدالت اداری در حاشیه جلسه هیات عمومی در پاسخ به سؤال خبرنگاران در رابطه با افزایش قیمت خودرو و برخی ادعاهای مبنی بر اینکه این موضوع بر اساس رأی هیئت عمومی دیوان عدالت اداری انجام شده است گفت: در حال حاضر دستور موقتی از دیوان عدالت اداری در این خصوص وجود ندارد، عمل بر این اساس نیز مبنای قانونی ندارد و مراجع نظارتی سازمان تعزیرات حکومتی طبق وظایف قانونی خود صلاحیت برخورد با تخلفات احتمالی را دارند.

چرا بانک مرکزی باز خرید اوراق را به کمترین نسبت تاریخی رساند؟

گذشته به ۱۱٫۶ درصد در آبان ماه سال جاری که موجب رشد ۵۰ درصدی حجم سپرده قانونی بانک‌ها نزد بانک مرکزی شده است، نقش زیادی در بالا رفتن تقاضای باز خرید موقت اوراق داشته است. علاوه بر این، میزان فروش اوراق دولت به بانک‌ها در یک سال ونیم اخیر افزایش قابل توجهی داشته و همین مسئله بر افزایش تقاضای باز خرید موقت بانک‌ها در مناقسه بازار تقاضای ارقام مربوط به آبان ماه و آمار باز خرید اوراق توسط بانک مرکزی تا پایان دی‌ماه است.

آمار اجزای رشد پایه پولی نشان می‌دهد در یک سال منتهی به آبان ماه امسال رشد بدهی دولت به بانک‌ها و افزایش خالص دارایی خارجی بانک مرکزی بیشترین تأثیر را در رشد پایه پولی و نقدینگی داشته است و بانک مرکزی با توجه به رشد قابل توجه نقدینگی از این ناحیه، سعی کرده با کاهش باز خرید اوراق در عملیات بازار بازا، رشد بیشتر بدهی پایه پولی و نقدینگی بکاهد.

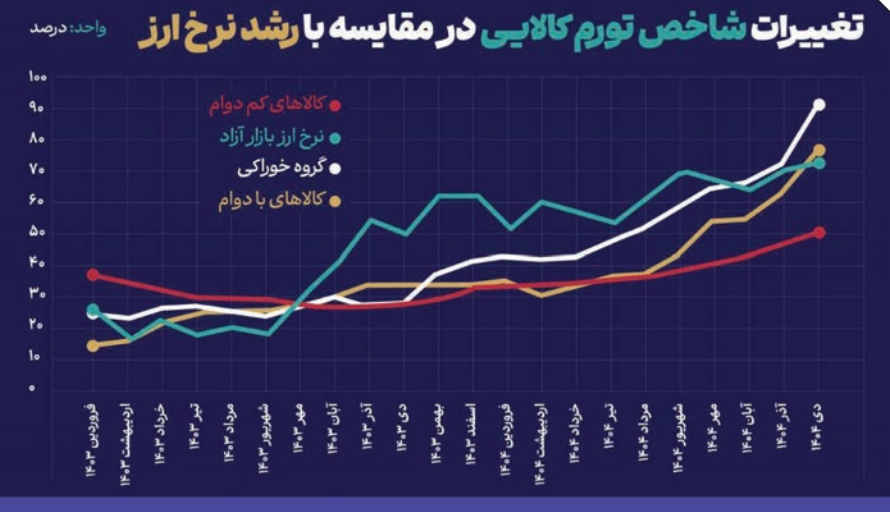
در صورتی که بانک مرکزی فقط ۸۰ درصد اوراق عرضه شده توسط بانک‌ها را باز خرید موقت می‌کرد، به حجم پایه پولی در آبان ماه ۱۸٫۹ هزار میلیارد تومان افزوده می‌شد و این افزایش، نرخ رشد پایه پولی را به ۱۵٫۵ درصد می‌رساند و متعاقب آن ارقام بالاتری در نرخ رشد نقدینگی به ثبت می‌رسید. همین نگرانی باعث شده بانک مرکزی میزان باز خرید موقت اوراق بانک‌ها در مناقسه بازار تقاضای ارقام شده را به کمترین سطح از سال ۱۴۰۰ تاکنون برساند. اما این اقدام بانک مرکزی هر چند که توانسته از رشد پایه پولی و نقدینگی بکاهد اما با توجه به کاهش نسبت ذخایر نقدینگی از ۰٫۵۴ درصد در آبان ماه سال گذشته به ۰٫۳۸ درصد در آبان ماه امسال، دسترسی بانک‌ها به منابع در بازار بین بانکی است و نتیجه این محدودیت، افزایش نرخ سود بانکی و کاهش توان تسهیلات‌دهی شبکه بانکی است.

شده توسط بانک‌ها به ۳۶٫۲ درصد کاهش می‌یابد. آمار متغیرهای پولی در پایان آبان ماه امسال گویای روند صعودی رشد نقدینگی در سال جاری است. حجم نقدینگی که در پایان سال گذشته ۲۹۰٫۱ درصد بود، در آبان ماه امسال به ۴۷۰٫۵ درصد رسیده و حجم پایه پولی از ۳۰۷٫۲ درصد در اسفند سال گذشته به ۴۷۰٫۵ درصد در آبان ماه افزایش یافته است؛ بنابراین به نظر می‌رسد علت کاهش شدید باز خرید موقت اوراق از بانک‌ها، رشد متغیرهای پولی بسیار فراتر از هدف گذاری بانک مرکزی بوده است. اما در این میان، این سؤال به وجود می‌آید که چرا با وجود رشد ۴۷۰٫۵ درصدی پایه پولی و ۴۰۷ درصدی نقدینگی تقاضای بانک‌ها برای باز خرید موقت اوراق توسط بانک مرکزی، نسبت به سال گذشته و سال‌های قبل در سطح بالایی قرار دارد و نرخ سود بانکی در سطوح ۲۳ تا ۳۸ درصد در نوسان است؟ بررسی ارقام گزارش بانک مرکزی نشان می‌دهد افزایش نرخ مؤثر سپرده قانونی از ۱۰٫۸ درصد در آبان ماه سال

روند تغییرات نرخ تورم سالانه، نقطه‌ای و ماهانه

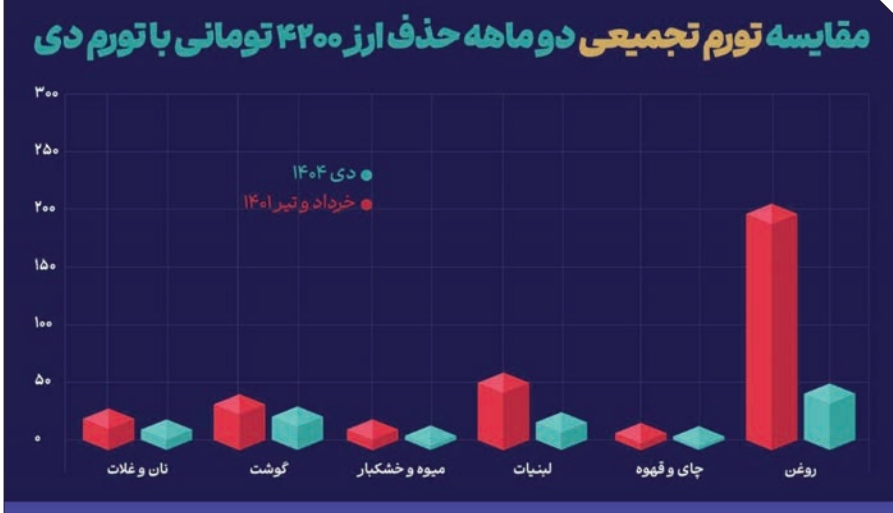
تغییرات شاخص تورم کلایی در مقایسه با رشد نرخ ارز

اختلاف تورم نقطه‌ای میان دهک اول با دهک دوم

مقایسه تورم تجمیعی دو ماهه حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی با تورم دی

اخبار

رویای پوچ دلارزدایی با ارزهای دیجیتال

✂ برخلاف وعده استقلال پولی، رمزدارایی‌ها امروز به ابزاری برای تقویت هژمونی دلار و تشدید ریسک تحریم بدل شده‌اند.

در حالی که بازار رمزدارایی‌ها با وعده ایجاد یک نظام پولی مستقل و غیرمتمرکز ظهور کرد، جدیدترین گزارش‌های پژوهشی نشان می‌دهد که این زیست‌بوم نه تنها جایگزینی برای پول‌های جهان‌روان نشده، بلکه به بزرگ‌ترین ابزار برای تقویت هژمونی دلار و تأمین مالی بدهی‌های دولت آمریکا تبدیل شده است. رشد ۲۰ برابری این بازار در پنج سال اخیر، مسیری را گشوده که در آن «استیبل کوین‌ها» نقشی مشابه «یورو دلار» ایفا کرده و کاربران ایرانی را در معرض ریسک‌های شدید تحریمی و مسدودی دارایی قرار داده‌اند.

بازار رمزدارایی‌ها که در سال ۲۰۰۸ با معرفی بیت‌کوین و با هدف ایجاد یک نظام همتا به هم‌ترازی جایگزینی نظام پولی فعلی شکل گرفت، امروز دچار دگردیسی عیبی شده است. آمارهای مستند نشان می‌دهد که ارزش بازار تمامی رمزدارایی‌ها از حدود ۱۵ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۳ به ۱۲۰ میلیارد دلار در فوریه ۲۰۱۹ رسید و اکنون در سال ۱۴۰۳ (۲۰۲۴ میلادی) از مرز ۲۴۰۰ میلیارد دلار عبور کرده است. این رشد ۲۰ برابری در کمتر از پنج سال، زیست‌بوم پیچیده‌ای شامل توکن‌های کاربردی، توکن‌های پرداخت، توکن‌های غیرمحمولی (NFT) و پول‌های دیجیتال بانک مرکزی (CBDC) را به وجود آورده است.

اما برخلاف تصور اولیه، این دارایی‌ها به جای حذف واسطه‌ها، خود به پشتوانه‌های پول‌های جهان‌روا به ویژه دلار تبدیل شده‌اند. نوسانات شدید قیمتی در رمزدارایی‌هایی مانند بیت‌کوین و اتریوم، نیاز به واسطه‌های با ارزش ثابت را ایجاد کرد که منجر به ظهور «رمزدارایی‌های پایدار» (Stablecoins) شد. این دارایی‌ها که ارزشی متصل به دارایی‌های پایه مانند دلار فیات یا طلا دارند، اکنون نقش کلیدی در تقویت سلطه دلار ایفا می‌کنند.

سربازان دیجیتال دلار: تمرکز پنهان پشت شعار غیرمتمرکز
سربازان دیجیتال دلار: تتر و سیرکل طیف داده‌های موجود تا ۱۶ اکتبر ۲۰۲۴ حجم بازار رمزدارایی‌های پایدار بالغ بر ۱۶ میلیارد دلار بوده است. در این میان، «تتر» (USDT) با سهم بازار خیره‌کننده ۷۲٫۴ درصد و «سیرکل» (USDC) با سهم ۲۰٫۹ درصد، حاکمان مطلق این عرصه هستند. نکته حیاتی اینجاست که این رمزدارایی‌ها برخلاف شعارهای غیرمتمرکز بودن، کاملاً متمرکز اداره می‌شوند و ناشران آن‌ها امکان مسدودسازی وجوه کاربران را دارند.

مهم‌ترین کارکرد این استیبل کوین‌ها برای اقتصاد آمریکا، خرید اوراق قرضه این کشور است. آمارها نشان می‌دهد که تا اواخر سال ۲۰۲۴، شرکت ۱۰۰ میلیارد دلار و شرکت سیرکل ۳۰ میلیارد دلار اوراق قرضه ایالات متحده را خریداری کرده‌اند. پائولو داونو، مدیرعامل تتر، صراحتاً اعلام کرده است که تتر دلار آمریکا را برای مردم سراسر جهان به ارغام می‌آورد و این امر نه تنها نقدینگی سیستم مالی آمریکا را افزایش می‌دهد، بلکه از هژمونی دلار حمایت می‌کند.

یورو دلار جدید: رمزدارایی‌ها در خدمت قدرت امریکا
بازگشت «یورو دلار» در لباس دیجیتال اندیشه‌د بروکنیز در تحلیلی عمیق، رمزدارایی‌های پایدار را به «یورو دلار» شبیه کرده است. همان‌طور که بازار یورو دلار در دهه‌های گذشته با هدف دور زدن نظارت‌ها شکل گرفت اما در نهایت به ابزاری برای گسترش نفوذ بانکی آمریکا تبدیل شد، استیبل کوین‌ها نیز مسیری مشابه را طی می‌کنند. این گزارش تأکید می‌کند که هرچه در ابتدا تصور می‌شد این دارایی‌ها تهدیدی برای امنیت ملی آمریکا هستند، اما اکنون به عنوان مکانیسمی برای ترویج دلار عمل می‌کنند. وال استریت ژورنال نیز در گزارشی اشاره کرده است که این دارایی‌ها می‌توانند راهی برای تسویه بدهی‌های سنگین ایالات متحده باشند و از وقوع بحران بدهی جلوگیری کنند. حتی دونالد ترامپ نیز در اظهاراتی عنوان کرده که می‌توان بدهی آمریکا را با بازارهای دیجیتال تسویه کرد.

تله تلگرام: پیوند رمزداری و تحریم علیه کاربران ایرانی
تله‌تلگرام و ریسک‌های امنیتی برای کاربران ایرانی یکی از خطرناک‌ترین تحولات اخیر برای کاربران ایرانی، ادغام تتر (USDT) با پیام‌رسان تلگرام بر سر شبکه بلاک چین TON است. تلگرام که اکنون ۹۰۰ میلیون کاربر دارد، کیف پول خود را راه‌اندازی کرده و امکان انتقال رایگان USDT را فراهم نموده است. این پیوند هم‌چنین امکان خرید شماره‌های مجازی ناشناس را با استفاده از رمزدارایی «تون کوین» فراهم کرده که می‌تواند بستری جذاب برای فعالیت‌های غیرقانونی باشد. با این حال، بررسی نواقف نامه کیف پول تلگرام حقایق نگران‌کننده‌ای را آشکار می‌کند. طبق این توافق نامه، تلگرام ملزم به رعایت تحریم‌های وزارت خزانه‌داری آمریکا است. (OFAC). تحریم‌های اتحادیه اروپا و لیست سیاه FATF است. در متن صریح این توافق نامه آمده است که دسترسی به خدمات تتر برای کاربران ساکن در کشورهای تحت تحریم از جمله ایران، سوریه و کره شمالی ممنوع است و در صورت تخلف، تلگرام حق دارد دارایی کاربر را مسدود کند.

بنابراین، فرآیندی تتر در ایران و استفاده از آن برای مبادلات خرد، عملاً به معنای سپردن شریان اقتصادی کشور به ابزاری است که کنترل آن تماماً در دست خزانه‌داری آمریکا است. این اقدام قدرت حاکمیت برای حکمرانی ریل راه‌آهن را تضعیف کرده و امکان اعمال فشارهای اقتصادی دقیق‌تر را برای آمریکا فراهم می‌کند. تشدید نظارت‌های جهانی و جریمه‌های سنگین برخلاف تصور رایج که فضای کریپتو فضای بدون قانون است، دولت آمریکا و نهادها نظارتی جهان حلقه محاصره را تنگ‌تر کرده‌اند. در سال ۲۰۲۴، روند دریافت جریمه از شرکت‌های رمزدارایی شدت بی‌سابقه‌ای گرفت و این شرکت‌ها مجموعاً ۱۹ میلیارد دلار جریمه به نهادهای نظارتی ایالات متحده پرداخت کردند. از سوی دیگر، ورود غول‌های مالی سنتی مانند بلک‌راک به این بازار، نشان‌دهنده ادغام کامل آن در سیستم مالی غرب است.

صندوق قابل معامله در بورس (ETF) بیت‌کوین شرکت بلک‌راک به تنهایی ۱۱٫۵ میلیارد دلار جذب سرمایه داشته و دارایی تحت مدیریت این مجموعه را به ۱۱٫۵ تریلیون دلار رسانده است. کشورهای دیگر نیز بیچاره نشسته‌اند. کنیا که پیش‌تر رمزدارایی‌ها را ممنوع کرده بود، اکنون سیاست خود را به سمت قانون‌گذاری و دریافت مالیات تغییر داده است تا بتواند تراکنش‌ها را ردیابی کند. ترکیه نیز قوانین جدید مبارزه با پولشویی را معرفی کرده که طبق آن، تراکنش‌های بالای ۱۵ هزار لیر نیازمند ثبت اطلاعات شناسایی کامل است. چین نیز همچنان سیاست‌های سخت‌گیرانه خود را حفظ کرده و بر تراکنش‌های برون‌مرز نظارت دقیق دارد. از تاراج برق تا سند ساماندهی در داخل ایران، موضوع استخراج غیرمجاز رمزدارایی‌ها همچنان چالش برانگیز است. سخنگوی صنعت برق اعلام کرده که بیش از ۲۳۴ هزار ماینر غیرمجاز کشف شده که مصرف برقی معادل ۸۰۰ مگاوات داشته‌اند؛ رقمی که برابر با مصرف دو استان خراسان شمالی و جنوبی است. این در حالی است که تعرفه برق برای ماینینگ قانونی ۲۲۰ تومان به ازای هر کیلووات ساعت تعیین شده است، اما سواستفاده از برق یا راه‌آهنی خانگی وضعیتی همچنان ادامه دارد.

رکوردهای تورمی با حذف ارز ترجیحی

گزارش

✂ رکورد شکنی نرخ تورم در دی امسال هم‌زمان با جهش نرخ ارز و حذف ارز ترجیحی، رنگ خطر را برای تشدید فشار بر معیشت خانوار و تهدید ثبات اقتصادی کشور به صد آورده، این روند می‌تواند مسیر تورم را تا پایان سال به سطوح بالاتری سوق دهد، وضعیتی که ناراضی اجتماعی و معیشتی را تشدید خواهد کرد؛ ضرورت دارد دولت و مجلس برنامه‌ای منسجم و فوری برای مهار تورم و جبران کاهش قدرت خرید دهک‌های آسیب‌پذیر طراحی و اجرا کنند. بر اساس آخرین گزارش مرکز آمار ایران از تحولات سید مصرف خانوار، نرخ تورم دی‌ماه در هر سه شاخص تورم ماهانه، نقطه‌ای و سالانه با رشد‌های بسیار بالا همراه شده و زنگ هشدار جدی برای کاهش تاب‌آوری اقتصادی و معیشتی خانوارها را به صدا درآورده است.

تورم نقطه‌ای با رشد بالای ۷٫۹ واحد درصدی به سطح تاریخی ۶۰ درصد رسید که بالاترین رکورد تورمی در اقتصاد ایران محسوب می‌شود. این نرخ تقریباً دو برابر تورم تابستان سال ۱۴۰۳ است و برخلاف الزامات برنامه هفتم، وارد یک مسیر صعودی فرآینده شده است. تورم ماهانه دی‌ماه نیز بعد از تورم خرداد ۱۴۰۱ دومین رشد بالای ماهانه در دهه‌های اخیر را ثبت کرده است. تورم سالانه نیز در ادامه روند افزایشی یک‌ساله خود به ۴۴٫۵ درصد رسیده است. در صورت تداوم این شرایط، نرخ تورم پایان سال می‌تواند به مرز ۷۰ درصد برسد؛ وضعیتی که نه فقط نشان‌دهنده پایداری پیشران‌های تورمی در سطوح بالا است، بلکه می‌تواند خود به عنوان یک عامل تشدیدکننده کاهش سطح تولید عمل کرده و اقتصاد کشور را وارد یک سیکل بسته تورم-رکود کند.

نرخ ارز به عنوان موتور پیشران اصلی تورم

رژیم تورمی اقتصاد ایران در کنار عوامل مزمن تاریخی خود که بیشتر مربوط به ناترازی‌های مهم پولی، مالی و تجاری می‌شود، در یک سال اخیر و به ویژه از تابستان گذشته، تحت تأثیر شوک‌های سمت عرضه قرار گرفته است؛ شوک‌هایی که هسته مرکزی آن مربوط به جهش‌های نرخ ارز می‌شود. نرخ ارز غیررسمی به عنوان اولین و مهمترین پیشران انتظارات تورمی در اقتصاد ایران، از ابتدای سال جاری رشدی در حدود ۷۰ درصدی را تجربه کرده است. این رشد به تدریج در گروه‌های مختلف کالایی تخلیه شده و اثر آن در افزایش قیمت کالاهای بادوام قابل مشاهده است.

هم‌زمان نرخ مؤثر ارز تجاری که پارامتر اصلی در قیمت‌گذاری کالاهای وارداتی (سرمایه‌ای، واسطه‌ای و مصرفی) محسوب می‌شود، پس از تثبیت در محدوده ۷۰ هزار تومان در نیمه نخست سال، از انتهای تابستان و تحت تأثیر سیاست ایجاد تالار دوم در مرکز عمادله، وارد یک روند صعودی شد؛ روندی که اثر مستقیمی بر هزینه‌های تولیدکننده داشت. در ادامه و با حذف رسمی تالار اول در نیمه دی‌ماه، نرخ تسعیر ارز برای تمام کالاهای وارداتی با قیمت حدود ۱۲۳ هزار تومان محاسبه می‌شود که یک رشد ۷۶ درصدی محسوب می‌شود.

با وجود پیش‌خور شدن بخشی از تبعات تورمی این سیاست در ماه‌های اخیر، اثر واقعی آن هنوز در گزارش‌های رسمی مرکز آمار دیده نمی‌شود و به مرور با وقفه زمانی فصلی خود را نشان خواهد داد؛ امری که می‌تواند به تشدید سرعت رشد قیمت‌ها در گروه

کالاهای کم‌دوام، منجر شود.

سومین پیشران ارزی نرخ تورم، به حذف ارز ترجیحی در نیمه دی‌ماه بازمی‌گردد؛ سیاستی که نرخ ارزی یکی از مهمترین گروه‌های مربوط به کالاهای وارداتی واسطه‌ای را از ۵۰۰٫۲۸ تومان به ۱۲۳ هزار تومان افزایش داد. با توجه به تجربه سال ۱۴۰۱ و اثرات تورمی واقعی آن بر سید مصرف خانوار، انتظار می‌رود این سیاست طی سه ماه آینده، تورم بیش از ۳۰ واحد درصدی را به گروه خوراک‌ی تحمیل کند که بخشی از آن در گزارش دی‌ماه مستتر است.

نکته قابل توجه این است که این تورم، مازاد بر تورم میانگین گروه خوراک‌ی در ماه‌های اخیر بوده و نباید کل تورم ۱۳٫۷ درصدی دی‌ماه را به این سیاست نسبت داد. تورم میانگین این گروه در چهار ماه منتهی به دی‌ماه که حدود ۵٫۵ درصد بوده، ریشه در عوامل رشد عمومی تورم دارد. نکته دوم مربوط به زمان بندی احصای نرخ تورم در مرکز آمار است. گزارش زمانی جدول قیمتی در دی‌ماه کاملاً منطبق با شروع سیاست حذف ارز ترجیحی بوده و تنها بخشی از تغییرات قیمتی در لایه نخست کالاهای مشمول این سیاست را در بر گرفته است. این در حالی است که افزایش سه برابری قیمت ریالی نهاده‌های تولید، دامنه بسیار گسترده‌تری از کالاهای گروه خوراک‌ی را درگیر خواهد کرد که در گزارش‌های دو ماه آینده نمایان خواهد شد.

پشتای گروه خوراک‌ی در تورم ماهانه و فشار بیشتر بر خانوارهای کم‌درآمد
نکته حائز اهمیت در گزارش مرکز آمار، سهم بالای گروه خوراک‌ی‌ها در تورم‌های اخیر است. تورم ماهانه این گروه در دی‌ماه به ۱۳٫۸ درصد رسید که دومین رکورد تورمی پس از خرداد ۱۴۰۱ محسوب می‌شود که البته فقط حدود ۹ درصد آن مربوط به سیاست حذف ارز ۵۰۰٫۲۸ تومان است. این گروه در طی ماه‌های اخیر تحت تأثیر تورم عمومی و کاهش سطح تولید در بخش کشاورزی، بالاترین تورم‌های ماهانه و نقطه‌ای را ثبت کرده و در شرایطی که ضریب آن در سید مصرف خانوار تنها ۲۹ درصد است، سهم ۵۰ درصدی در تورم‌های اخیر داشته است.

به دلیل اینکه تورم گروه خوراک‌ی‌ها در آزمایش‌های اجرای سیاست حذف ارز ترجیحی از مرز ۷۰ درصد عبور کرده بود، در دی‌ماه متأثر از رشد نرخ ارز کالاهای اساسی به رقم ۹۰ درصد رسید؛ سطحی که از رکورد سال ۱۴۰۱ هم فراتر رفته است. نکته نگران‌کننده آن است که اثر تورمی سیاست اخیر هنوز مستهلک نشده و احتمال سه‌رقمی شدن تورم این گروه در دو ماه آینده وجود دارد.

تورم ماهانه

فعال شدن هم‌زمان چندین پیشران تورمی مانند نرخ ارز، رشد نقدینگی، انتظارات تورمی بالا، تورم تولیدکننده، خشکسالی و افت سطح تولیدات صنعتی، وضعیت رادر مقایسه با دوره‌های پیشین پیچیده‌تر و نگران‌کننده‌تر کرده است

اخیرا فیزی می‌ماند. این ترکیب از عوامل، خطر تشدید روند صعودی قیمت‌ها را افزایش داده و هم‌زمان، ظرفیت‌های سیاست‌گذاری دولت را برای مدیریت این بحران کاهش داده است.

تورم احساسی بالاتر از امری شکاف میان داده رسمی و تجربه خانوار

همان‌گونه که گفته شد، با وجود عدم ثبت اثر حذف ارز ترجیحی در گزارش دی‌ماه، جامعه در طی دو هفته اخیر، بخش قابل توجهی از شوک قیمتی نرخ را در کالاهای اساسی مشاهده کرده است که باعث می‌شود شاخص «تورم احساسی» در تمام دهک‌ها به شکل معناداری بالاتر از گزارش مرکز آمار باشد و تبعات آن در حوزه‌های

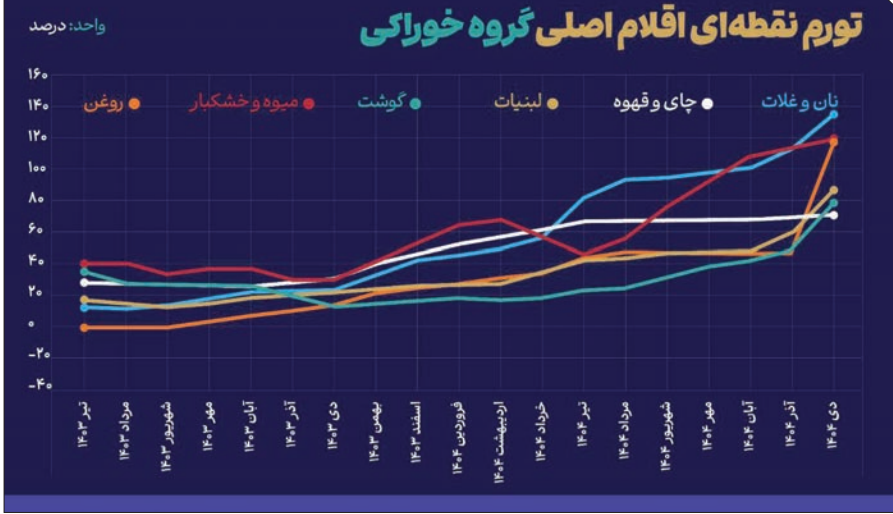
اجتماعی و سیاسی، واقعی‌تر خواهد بود. هم‌زمان و برخلاف سال‌های گذشته که هزینه مسکن و اجاره‌بها به عنوان بخش فرآینده تورم ماهانه عمل می‌کرد، به دلیل ثبات نسبی تورمی این گروه و جهش‌های قیمتی در سایر گروه‌ها، بخش مسکن در جایگاه لنگر تورمی قرار گرفته است که باعث تعدیل ارقام رسمی تورم شده است. در شرایطی که تورم ماهانه دی‌ماه در گزارش مرکز آمار، ۷٫۹ درصد ثبت شده، تورم این ماه بدون احتساب نرخ اجاره‌بها به ۱۰٫۱ درصد رسیده که عملاً به عنوان شوک تورمی بالاتر از سوی جامعه درک می‌شود.

تأخیر در تورم مهار، هزینه اصلاحات را سنگین‌تر می‌کند

با توجه به شاخص‌های پیش‌نگر اقتصادی و روند‌های مشاهده شده در ماه‌های اخیر، در صورت تداوم رویکردهای فعلی انتظار می‌رود نرخ تورم در هر دو گروه «خوراک‌ی» و «غیرخوراک‌ی» در ماه‌های آینده همچنان در مسیر صعودی باقی بماند. تداوم این وضعیت، فشار مضاعفی بر تأمین حداقل‌های معیشتی خانوارها وارد می‌کند و دامنه پیامدهای آن فراتر از حوزه اقتصاد، به عرصه‌های اجتماعی و حتی سیاسی گسترش خواهد یافت.

کاهش قدرت خرید، به ویژه در دهک‌های کم‌درآمد، نه فقط سطح رفاه عمومی را تضعیف می‌کند، بلکه سرمایه اجتماعی دولت در اجرای سیاست‌های اصلاحی را نیز با فرسایش جدی مواجه می‌سازد. تجربه سال‌های اخیر نشان داده است که در فضای تورم بالا، همراهی اجتماعی با سیاست‌های کلان به سرعت کاهش می‌یابد و هزینه‌های حکمرانی اقتصادی به طور معناداری افزایش پیدا می‌کند. در چنین شرایطی، مهار تورم در کوتاه‌مدت به یک اولویت راهبردی تبدیل شده است. دولت و مجلس ناگزیر هستند بدون تعلل، بسته‌ای منسجم برای کنترل عوامل تورم را تدوین کرده و هم‌زمان یک سیاست حمایتی هدفمند از معیشت خانوارها را هم به اجرا بیاورند. این بسته باید از یک سو بر مهار متغیرهای کلیدی نظیر نرخ ارز، انتظارات تورمی و هزینه‌های تولید متمرکز باشد و از سوی دیگر، با طراحی سازوکارهای حمایتی کارآمد، کاهش قدرت خرید اقشار آسیب‌پذیر را جبران کند. نکته کلیدی آن است که تأخیر در مداخله سیاستی، صرفاً به انباشت فشارهای تورمی منجر نمی‌شود، بلکه با تثبیت انتظارات تورمی در سطوح بالا، دامنه اثرگذاری ابزارهای سیاست‌گذاری را محدودتر کرده و هزینه مهار تورم در آینده را به مراتب سنگین‌تر خواهد کرد.

تورم نقطه‌ای اقلام اصلی گروه خوراک‌ی

تورم نقطه‌ای کل

■ پنجشنبه ۹ بهمن ۱۴۰۴

■ ۹ شعبان ۱۴۴۷

■ ۲۹ January ۲۰۲۶

■ سال دوم

■ شماره ۳۸۷

■ چاپخانه: نگار نقش

■ تلفن: ۶۶۱۲۸۶۱۲

■ روابط عمومی: ۰۹۲۱۳۹۰۵۶۹

■ مدیر مسئول: مهدی مهرپور

■ کد پستی: ۱۴۱۹۹۷۳۱۶۸

■ آدرس: خیابان آزادی - چهارراه فرصت - پلاک ۹۸ - طبقه ۶

اخبار

۷۰۰ همت برای تولید؛ سهم بنگاه‌های واقعی کجاست؟

نایب‌رئیس کمیسیون مالیات، کار و تأمین اجتماعی اتاق ایران با تأکید بر ضرورت هدفمندسازی بسته حمایتی ۷۰۰ همتی، خواستار مشورت وزارت صمت با تشکل‌های تخصصی هر صنعت برای تخصیص منابع براساس میزان وابستگی ارزی و اثرپذیری بنگاه‌ها از تغییرات نرخ ارز شد.

آرمان خالقی درباره نحوه حمایت از بنگاه‌های کوچک و متوسط در شرایط رکود تورمی فعلی اظهار کرد: یکسری مسائل اساسی و زیرساختی برای تولید وجود دارد که از جمله آن تحریم‌ها، رکود، تورم و کاهش قدرت خرید مردم است که اگر این مسائل حل نشود مسائل اقتصادی همچنان به صورت مزمن باقی خواهد ماند. برخی مسائل دیگر هم به صورت مقطعی و نسبتاً جدید حادث شده مانند مسئله انرژی و قطعی برق در تابستان که لطمانی را برای اسامال هم وارد آورد و باید دید روند سال آینده به چه صورت خواهد شد.

وی افزود: از طرف دیگر تغییر نرخ ارز و موضوع یکسان‌سازی آن تغییراتی را در بازار ایجاد کرده است. اینکه باعث شده سرمایه در گردش واحدهای تولیدی کفاف نیاز واحدهای تولیدی را نداشته باشد. به‌خصوص آن‌هایی که به خریدهای خارجی وابسته هستند یعنی برای واحدهایی که وابستگی ارزی داشته‌اند. از این منظر به همان میزان واحد تولیدی نیازمند نقدینگی بیشتری شده که باید ماده اولیه را برای یک دوره تولید خودش فراهم کند.

خالقی ادامه داد: در حال حاضر یک تقاضای سستگین برای تأمین نقدینگی واحدهای تولیدی به عنوان سرمایه در گردش پدید آمده است. این سرمایه باید از طریق بانک‌ها فراهم شود یا خود واحدها توان تأمین آن را داشته باشند که البته بعید به نظر می‌رسد یا اینکه سایر ابزارهای مالی برایش فراهم شود. آنچه که فعلاً وجود دارد همان بسته ۷۰۰ همتی است که باید دید چگونه قرار است به یکی از اهداف خود که واحدهای کوچک و متوسط‌ها هستند برسد.

این کارشناس حوزه صنعت در بخش دیگری از صحبت‌هایش درباره نحوه مدیریت این بسته حمایتی تصریح کرد: آیا قرار است وزارت صمت به تنهایی روش آن را تعیین کند و یا با بخش خصوصی وارد مذاکره و صحبت شود تا نسبت به هر بخش و با توجه به تغییرات نرخ ارز تسهیلات را برای واحدها تأمین کند. باید مشخص شود که هر صنعت چقدر به واردات و تغییرات نرخ ارز وابسته است. الآن که سیاست جدید ارزی اتفاق افتاده، تغییرات اثر خودش را در قیمت داخل بازار و تأمین سرمایه در گردش گذاشته و بنابراین میزان اثرگذاری مشخص است. این فعال بخش خصوصی اضافه کرد: باید با کمک تشکل‌های تخصصی، تقسیم و ضریب دادن هر حوزه را مشخص کرد. اینکه مشخص شود «ضریب نسبت» برای هر صنعت چقدر است و بعد براساس آن منابع را توزیع کنند و بانک‌های عامل هم وارد عمل شوند. تجربه این کار هم قبلاً وجود دارد و فقط مهم است که دولت ایرادات قبلی را تکرار نکند. یعنی نباید به گونه‌ای باشد که یکسری از افراد که ارتباطات خاص دارند نیازمند این است که ستاد تسهیل و رفع موانع تولید به عنوان مرجع اصلی حتماً ورود کند و دیگر بوروکراسی جدید برای آن ایجاد نشود چون هزینه‌تراشی جدید برای دولت است.

این عضو هیات نمایندگان اتاق ایران اضافه کرد: امکانات زیرساختی این کار موجود است. چون ما هم به ماه مبارک رمضان و هم شب عید نزدیک می‌شویم که این دوران ویژگی خاص خود را دارد. باید بهمن‌ماه عملیات تخصیص‌ها اتفاق بیفتد چرا که اسفندماه تسویه حساب شرکت‌ها با یکدیگر است و مبادلات مالی را انجام می‌دهند. اگر نتوانند به آن زمان برسند ممکن است شرکت‌ها در محاسبات فی مابین دچار مشکل شوند.

رانندگان لحظه‌ای هم اعتصاب نکردند

معاون سازمان راهداری با بیان اینکه رانندگان کامیون لحظه‌ای هم متوقف نبودند و دست به اعتصاب نزنند، گفت: بیمه رانندگان رادر مجلس به سرانجام رساندیم.

مهدی خضری، معاون حمل‌ونقل سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای در جمع خبرنگاران در پاسخ به سؤال ایلتنا مبنی بر اینکه آیا در چند روز گذشته اعتصابی از سوی رانندگان کامیون صورت گرفت، اظهار داشت: حتی یک راننده یک ساعت و لحظه‌ای هم دست به اعتصاب نزد و با آرامش کامل جابه‌جایی کالا به ویژه کالاهای اساسی در سطح کشور انجام شد.

وی همچنین در پاسخ به سؤال ایلتنا درباره موضوع بیمه رانندگان گفت: خوشبختانه پیگیری‌ها درباره بیمه تأمین اجتماعی به نتایج خوبی رسید و در هفته‌های آینده در مجلس به‌طور قانونی بیمه رانندگان به سرانجام می‌رسد، همچنین در بحث بیمه تکمیلی هم اقداماتی با هماهنگی بین رانندگان، مالکان کامیون و شرکت‌های حمل‌ونقل انجام شد و بیمه تکمیلی ۵۰۰ هزار راننده که با خانواده آنها این جمعیت به یک میلیون و ۴۰۰ هزار می‌رسد، پوشش می‌دهد.

معاون سازمان راهداری همچنین در پاسخ به سؤال دیگر ایلتنا درباره توزیع لاستیک و روغن با قیمت مصوب تأکید کرد: متأسفانه سازمان راهداری باید پاسخگوی مسائلی باشد که به این سازمان مربوط نیست. هر چند موضوع لاستیک و روغن در بازار از موضوعات مربوط به وزارت صمت است اما با دستور مقام عالی وزارت راه و شهرسازی وارد این موضوع شدیم و در چند نقطه مهم پایانه بندرعباس، بندر امام، پایانه چابهار و تهران و اصفهان نسبت به توزیع این اقلام به رانندگان اقدام کردیم.

خضری افزود: پس از اجرای این اقدام از سوی سازمان راهداری، قیمت لاستیک ۵۰ درصد افزایش پیدا کرد و با احتساب همین ۵۰ درصد افزایش قیمت، لاستیک‌های که در این پایانه‌ها توزیع می‌کنیم اختلاف ۱۰ تا ۲۰ درصدی با قیمت بازار دارند.

وی همچنین درباره ضرورت نوسازی ناوگان باری جاده‌ای اظهار داشت: در حال حاضر ۱۶ هزار دستگاه کامیون با عمر بالای ۵۰ سال و ۱۵۰ هزار دستگاه کامیون با عمر ۲۰ تا ۴۰ سال در ناوگان مشغول به کار هستند و این ناوگان پیرورخته است و طرح نوسازی ناوگان را در دستور کار داریم.

■ پنجشنبه ۹ بهمن ۱۴۰۴

■ ۹ شعبان ۱۴۴۷

■ ۲۹ January ۲۰۲۶

■ سال دوم

■ شماره ۳۸۷

■ چاپخانه: نگار نقش

■ تلفن: ۶۶۱۲۸۶۱۲

■ روابط عمومی: ۰۹۲۱۳۹۰۵۶۹

■ مدیر مسئول: مهدی مهرپور

■ کد پستی: ۱۴۱۹۹۷۳۱۶۸

■ آدرس: خیابان آزادی - چهارراه فرصت - پلاک ۹۸ - طبقه ۶

گزارش

در این گزارش ۱۰ چالش اساسی تولید در ایران مورد بررسی قرار گرفته که ضرورت دارد دولت برای رفع آن برنامه‌ریزی کند.

در سال‌های اخیر همواره شاهد این هستیم که مسئله تولید در کشور مورد توجه سیاست‌گذاران قرار گرفته است و رهبری هم بارها به اهمیت مسئله تولید اشاره کردند؛ اما گزارش‌های داخلی و خارجی نشان می‌دهد که کشور در شاخص‌های اقتصادی که مرتبط به تولید است وضعیت مناسبی ندارد برای مثال براساس گزارش‌های بین‌المللی رشد اقتصادی ایران در سال آینده منفی ۱٫۵ درصد خواهد بود؛ از طرف دیگر هم براساس گزارش و ارزیابی‌های داخلی در سال جاری و در ۶ ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۴ رشد اقتصادی کشور منفی ۰٫۶ بوده است.

با توجه به شرایط اشاره‌شده به نظر می‌رسد اقتصاد ایران در سال‌های اخیر با چالش‌های زیادی در حوزه تولید روبه‌رو است؛ براساس

بررسی شاخص‌های اقتصادی و گزارش‌های مراکز کارشناسی و بررسی متون مرتبط با مسئله تولید به نظر می‌رسد ده چالش اساسی تولید در ایران عبارتند از: (۱) عدم ثبات اقتصاد کلان در سال‌های اخیر، (۲) وجود تحریم‌های بین‌المللی علیه ایران، (۳) بوروکراسی گسترده و پیچیده برای آغاز فعالیت تولیدی، (۴) عدم وجود امنیت سرمایه‌گذاری در ایران، (۵) جذابیت فعالیت‌های نامولد و عدم دریافت مالیات از این فعالیت‌ها (۶) ناترازی انرژی در سال‌های اخیر، (۷) عدم تناسب مالیات‌دریافتی با توان مالی کسب‌وکارها (۸)، عدم وجود استراتژی توسعه صنعتی در ایران، (۹) عدم دسترسی به منابع مالی، (۱۰) بی‌ثباتی و برداشت‌های سلیقه‌ای از قوانین؛ در ادامه تلاش می‌شود هر یک از این چالش‌ها و نقش آن به عنوان موانع تولید تشریح شود.

۱) عدم ثبات اقتصاد کلان در سال‌های اخیر

براساس آمارهای رسمی بیش از ۳۰ سال است که اقتصاد ایران درگیر تورم‌های بی‌سابقه‌ای است؛ درصده به دلیل بی‌ثباتی بازار ارز، کسری بودجه، افزایش نقدینگی و پایه پولی و مشکلات حوزه بانکی است که در دسته تورم‌های بالا قرار می‌گیرد. در این شرایط پیش‌بینی پذیرد در اقتصاد کاهش پیدا می‌کند و ناطمینانی برای عامل‌های اقتصادی چه تولیدکننده و چه مصرف‌کننده افزایش پیدا می‌کند و تولیدکننده عملاً با ناطمینانی‌های مختلفی روبه‌رو می‌شود که مهم‌ترین آن‌ها عدم ثبات در قیمت مواد اولیه می‌باشد. قیمت مواد اولیه برای تولیدکننده غیرقابل پیش‌بینی می‌شود و با هر افزایشی در مواد اولیه تولیدکننده مجبور می‌شود که قیمت

محصول نهایی را افزایش دهد.

در این وضعیت، در ابتدا تولیدکننده به واسطه افزایش قیمت‌ها در تأمین سرمایه به مشکل می‌خورد به عبارتی با توجه به افزایش قیمت‌ها باید هزینه بیشتری را صرف سرمایه‌گذاری کند تا بتواند مواد اولیه را خریداری کند و سپس در هنگامی هم که قیمت‌ها را افزایش داد تقاضا کاهش پیدا می‌کند و عملاً اقتصاد وارد رکود می‌شود و عملاً تولیدکننده به شدت زیان می‌کند چرا که در ابتدا برای خرید مواد اولیه مجبور به افزایش سرمایه در گردش می‌شود و سپس هنگامی که قیمت محصولات را افزایش می‌دهد این محصولات در بازار به فروش نمی‌رسد که در نهایت منجر به کاهش سود تولیدکننده می‌شود.

نمونه‌اتفاق شرح داده‌شده برای یکی از شرکت‌های لاستیک‌سازی رخ داده است؛ این شرکت که به واسطه افزایش نرخ ارز مجبور به افزایش قیمت‌ها شده است با کمبود سرمایه در گردش و عدم فروش محصولات در بازار مواجه شده است و در نتیجه سود این شرکت کاهش پیدا کرده است.

۲) وجود تحریم‌های بین‌المللی علیه ایران

از سال ۱۳۸۹ اقتصاد کشور با تحریم‌های شدید بین‌المللی مواجه شد به عبارتی از این سال تحریم‌های ایران وارد فاز جدیدی شد که تجارت شرکت‌ها و انتقال فناوری به کشور را مختل می‌کرد، به عبارتی از این سال بسیاری از بنگاه‌های تولیدی بزرگ درگیر تحریم‌های کشورهای غربی علی‌الخصوص ایالات متحده شدند که هم در صادرات با مشکلات مهمی روبه‌رو شدند و هم در انتقال فناوری در کشور؛ در این شرایط این شرکت‌ها عمده‌تأ فناوری‌ها قدیمی به فعالیت خود ادامه دادند و از طرف دیگر هزینه‌تجارت این شرکت‌ها به واسطه صادرات محصولات خود و دور زدن تحریم‌ها و بازگشت منابع حاصل از صادرات به شدت افزایش یافت که در نهایت مشکلات گسترده‌ای را برای این شرکت‌ها و تولید کشور فراهم کرد.

از طرفی هنگامی که سرمایه‌گذاری می‌خواهد فعالیت تولیدی را آغاز کند به واسطه وجود تحریم‌ها عملاً با مشکلات متعددی از جمله

■ پنجشنبه ۹ بهمن ۱۴۰۴

■ ۹ شعبان ۱۴۴۷

■ ۲۹ January ۲۰۲۶

■ سال دوم

■ شماره ۳۸۷

■ چاپخانه: نگار نقش

■ تلفن: ۶۶۱۲۸۶۱۲

■ روابط عمومی: ۰۹۲۱۳۹۰۵۶۹

■ مدیر مسئول: مهدی مهرپور

■ کد پستی: ۱۴۱۹۹۷۳۱۶۸

■ آدرس: خیابان آزادی - چهارراه فرصت - پلاک ۹۸ - طبقه ۶

■ چاپخانه: نگار نقش

■ تلفن: ۶۶۱۲۸۶۱۲

■ روابط عمومی: ۰۹۲۱۳۹۰۵۶۹

■ مدیر مسئول: مهدی مهرپور

■ کد پستی: ۱۴۱۹۹۷۳۱۶۸

■ آدرس: خیابان آزادی - چهارراه فرصت - پلاک ۹۸ - طبقه ۶

■ چاپخانه: نگار نقش

■ تلفن: ۶۶۱۲۸۶۱۲

■ روابط عمومی: ۰۹۲۱۳۹۰۵۶۹

■ مدیر مسئول: مهدی مهرپور

■ کد پستی: ۱۴۱۹۹۷۳۱۶۸

■ آدرس: خیابان آزادی - چهارراه فرصت - پلاک ۹۸ - طبقه ۶

■ چاپخانه: نگار نقش

■ تلفن: ۶۶۱۲۸۶۱۲

■ روابط عمومی: ۰۹۲۱۳۹۰۵۶۹

■ مدیر مسئول: مهدی مهرپور

■ کد پستی: ۱۴۱۹۹۷۳۱۶۸

■ آدرس: خیابان آزادی - چهارراه فرصت - پلاک ۹۸ - طبقه ۶

■ چاپخانه: نگار نقش

■ تلفن: ۶۶۱۲۸۶۱۲

■ روابط عمومی: ۰۹۲۱۳۹۰۵۶۹

■ مدیر مسئول: مهدی مهرپور

■ کد پستی: ۱۴۱۹۹۷۳۱۶۸

■ آدرس: خیابان آزادی - چهارراه فرصت - پلاک ۹۸ - طبقه ۶

■ چاپخانه: نگار نقش

■ تلفن: ۶۶۱۲۸۶۱۲

■ روابط عمومی: ۰۹۲۱۳۹۰۵۶۹

■ مدیر مسئول: مهدی مهرپور

■ کد پستی: ۱۴۱۹۹۷۳۱۶۸

■ آدرس: خیابان آزادی - چهارراه فرصت - پلاک ۹۸ - طبقه ۶

■ چاپخانه: نگار نقش

■ تلفن: ۶۶۱۲۸۶۱۲

■ روابط عمومی: ۰۹۲۱۳۹۰۵۶۹

■ مدیر مسئول: مهدی مهرپور

■ کد پستی: ۱۴۱۹۹۷۳۱۶۸

■ آدرس: خیابان آزادی - چهارراه فرصت - پلاک ۹۸ - طبقه ۶

■ چاپخانه: نگار نقش

■ تلفن: ۶۶۱۲۸۶۱۲

■ روابط عمومی: ۰۹۲۱۳۹۰۵۶۹

■ مدیر مسئول: مهدی مهرپور

■ کد پستی: ۱۴۱۹۹۷۳۱۶۸

■ آدرس: خیابان آزادی - چهارراه فرصت - پلاک ۹۸ - طبقه ۶

■ چاپخانه: نگار نقش

■ تلفن: ۶۶۱۲۸۶۱۲

■ روابط عمومی: ۰۹۲۱۳۹۰۵۶۹

■ مدیر مسئول: مهدی مهرپور

■ کد پستی: ۱۴۱۹۹۷۳۱۶۸

■ آدرس: خیابان آزادی - چهارراه فرصت - پلاک ۹۸ - طبقه ۶

■ چاپخانه: نگار نقش

■ تلفن: ۶۶۱۲۸۶۱۲

■ روابط عمومی: ۰۹۲۱۳۹۰۵۶۹

■ مدیر مسئول: مهدی مهرپور

■ کد پستی: ۱۴۱۹۹۷۳۱۶۸

■ آدرس: خیابان آزادی - چهارراه فرصت - پلاک ۹۸ - طبقه ۶

■ چاپخانه: نگار نقش

</